MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tas-7 ta' Marzu, 2003

Citazzjoni Numru. 368/1998/1

Strand Marine Limited
versus
Simon Borg Bartolo

Din il-kaw\a hija dwar *pactum reservati dominii*.
I`-`itazzjoni tg]id illi b'kuntratt ta' l-4 ta' Settembru 1997 il-konvenut kien xtara ming]and is-so`jetà attri`i in[enju tal-ba]ar tal-marka *Wellcraft Excel 21DX*, bin-numru ta' re[istrazzjoni *XLDAER13A696*, u b'mutur *Evinrude 115 HP*, bil-prezz ta' tmint elef u mitejn lira (Lm8,200) li kellu jit]allas b'erbg]a u g]oxrin (24) kambjala ta' tliet mija u sebg]a u sebg]in lira u wie]ed u sittin `ente\mu (Lm377.61) kull wa]da.
Il-bejg] sar bil-patt illi sakemm il-konvenut ikun]allas il-prezz kollu s-so`jetà attri`i tibqa' s-sid tal-]a[a mibjug]a, u bil-patt ukoll illi, jekk il-konvenut jonqos milli j]allas tliet kambjalijiet wara xulxin, l-in[enju kellu jer[a' jmur f'idejn is-so`jetà attri`i.

Il-konvenut ma]allas ebda kambjala u g]alhekk g]andu jitlef il-pussess ta' l-in[enju. Is-so`jetà attri`i qieg]da tg]id ukoll illi sofriet danni min]abba]sarat li setg]u saru fl-in[enju, telf fil-valur tieg]u, u telf tal-kiri u l-u\u tieg]u. Sabiex t]ares l-interessi tag]ha kisbet ukoll il-]ru[ta' mandat kawtelatorju ta' inibizzjoni numru 468/1998 kontra l-konvenut. Issa fet]et din il-kaw\a u qieg]da titlob illi l-qorti:

1. tikkundanna lill-konvenut irodd l-in[enju, i`-`wievet u d-dokumenti tieg]u lis-so`jetà attri`i fi \mien qasir li tag]tih il-qorti;
2. tg]id illi g]andu jwie[eb g]ad-danni min]abba]sarat li setg]u saru fl-in[enju, telf fil-valur tieg]u, u telf tal-kiri u l-u\u tieg]u;
3. tillikwida dawn id-danni;
4. tikkundanna lill-konvenut i]allas id-danni hekk likwidati;
5. jekk jonqos milli jrodd il-]wejje[imsemmija fit-talbiet ta' qabel, tikkun-dannah i]allas lis-so`jetà attri`i tmint elef u mitejn lira (Lm8,200), daqskemm jiswa l-in[enju skond il-kuntratt, flimkien ma' l-img]ax mill-4 ta' Settembru 1997; u
6. "tikkonferma" l-mandat ta' inibizzjoni numru 468/1998 u \\ommu fis-se]] sakemm iddum il-kaw\a u sakemm il-konvenut ikun]allas id-dejn kollu tieg]u lejn is-so`jetà attri`i.

Qieg]da titlob ukoll l-ispejje\, fosthom dawk tal-mandat ta' qbid numru 403/1998, tal-mandat ta' inibizzjoni numru 468/1998, u ta' l-ittra uffi`jali tas-16 ta' Jannar 1998.

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. kemm il-kuntratt ta' l-4 ta' Settembru 1997 kif ukoll il-kambjalijiet imsemmija fi`-`itazzjoni ma jiswewx g]ax ma humiex iffirmati wkoll minn mart il-konvenut;
2. l-in[enju tal-ba]ar li dwaru saret il-kaw\a llum huwa f'idejn `ertu Andrea Scerri u ma jistax jintradd lill-attri`i, u g]alhekk huwa me]tie[illi Andrea Scerri jissejja] fil-kaw\a; u
3. il-konvenut ma g]andux iwie[eb g]al xi]sarat, telf ta' valur jew telf ta' u\u jew kiri, g]ax l-in[enju, kif ing]ad, jinsab f'idejn terzi.

Is-so`jetà attri`i ukoll, b'dikriet tas-26 ta' Lulju 1999[1], talbet illi jissej]u fil-kaw\a kemm Andrea Scerri kif ukoll `ertu

[1] *Fol.* 24.

Matthew Scott, i\da irtirat din it-talba waqt is-seduta tat-12 ta’ Novembru 1999[2]. Fil-fatt is-so`jetà attri`i fet]et kaw\a o]ra kontra Scerri u Scott, fl-ismijiet ***Strand Marine Limited versus*** **André Jean Scerri *et***[3], u \-\ew[kaw\i nstemg]u flimkien[4].

Il-fatti li wasslu g]al din il-kaw\a [raw hekk:

B’kitba privata ta’ l-4 ta’ Settembru 1997[5] is-so`jetà attri`i kienet bieg]et in[enju tal-ba]ar lill-konvenut. Il-prezz kien ta’ tmint elef u mitejn lira (Lm8,200), u kienu stipulati dawn il-pattijiet:

Payment will be by signed bills of exchange in 24 monthly payments of Lm374.61, starting on the 21/09/97 inclusive of 9% interest and Lm2.00 charges per bill of exchange. The rate of interest will fluctuate according to the Mid Med Bank rates applicable at the time. Failure to honour three consecutive bills will result in an automatic forfeiture of the abovementioned boat unless Strand Marine Limited agrees in writing to any alternative payment arrangements beforehand with the owner.

It is also hereby agreed that the above boat will remain the property of Strand Marine Limited until fully paid and the buyer also cannot sell, lend or charter the above boat without the prior consent of Strand Marine Limited until it is fully paid.

Minkejja dan il-ftehim, u qabel ma kien]allas xejn, il-konvenut b’kitba ta’ l-14 t’Ottubru 1997[6] ta l-in[enju b’rahan lil André Scerri biex jag]mel tajjeb g]al self ta’ tlitt elef mija u]amsin lira (Lm3,150) li l-konvenut kien issellef ming]and Scerri. B’*bill of sale* li j[ib id-data tal-g]ada, il-15 t’Ottubru 1997[7], imbag]ad, il-konvenut big] l-in[enju lil Scerri.

Huwa `ar illi kemm ir-rahan kif ukoll il-bejg] lil terzi saru bi ksur tal-ftehim, u meta ta l-in[enju b’rahan, u wara bieg]u,

---

2 *Fol.* 29.

3 ~itaz. nru 2448/1999.

4 Ara l-verbal tas-seduta ta’ l-1 ta’ Frar 2000 fl-atti ta`-`itazzjoni nru 2448/1999, *fol.* 28 fl-atti ta’ dik il-kaw\a.

5 *Fol.* 5.

6 *Fol.* 35.

7 *Fol.* 15 ta’ pro`ess ta`-`itazzjoni 2448/1999 *in re* ***Strand Marine Ltd versus*** **André Jean Scerri *et*.**

lil terzi, il-konvenut g]amel approprjazzjoni indebita ta']wejje[is-so`jetà attri`i. Minn dan l-att ille`itu l-konvenut ma jista' jie]u ebda vanta[[g]alih innifsu, g]ax *nemo audiatur turpitudinem suam allegans*, u g]alhekk it-tieni u t-tielet e``ezzjonijiet, li huma mibnija fuq dan l-att ille`itu, huma mi`]uda. L-argument tal-konvenut, fin-nota ta' osservazzjonijiet tieg]u, illi hu ma jwe[ibx g]ad-danni g]ax l-in[enju kien f'idejh g]al ftit aktar minn xahar huwa argument li ma jiswa xejn, g]ax kien b'g]emil tieg]u stess illi ne]]a l-in[enju minn idejh biex tah lil terzi.

Fadal biss l-ewwel e``ezzjoni, illi tg]id illi l-kuntratt ta' l-4 ta' Settembru 1997 kif ukoll il-kambjalijiet imsemmija fi`-`itazzjoni ma jiswewx g]ax ma humiex iffirmati wkoll minn mart il-konvenut. Din l-e``ezzjoni hija mibnija fuq l-art. 1322(3)(*g*) tal-Kodi`i ~ivili, li jqis b]ala att ta' amministrazzjoni straordinarja l-akkwist ta']a[a mobbli li l-prezz tag]ha ma jit]allasx mal-konsenja jew qabel, u l-art. 1322(2) li jg]id illi l-jedd li jwettqu atti ta' amministrazzjoni straordinarja jmiss li\-\ew[mi\\ew[in flimkien.

Madankollu, il-fatt illi mart il-konvenut (illum mifruda minnu) ma kinitx parti fix-xiri u ma iffirmatx il-kambjalijiet ma jfissirx illi dawk l-atti ma jiswewx; ifisser biss illi mart il-konvenut tista', skond l-art. 1326(5) tal-Kodi`i ~ivili, titlob illi \ew[ha jirredintegra l-komunjoni ta' l-akkwisti jew, jekk dan ma jistax isir, jag]mel tajjeb g]ad-danni.

F'kull ka\, ma jistax il-konvenut, li kien parti fuq l-att, jitlob illi jit]assar.

L-ewwel e``ezzjoni wkoll hija, g]alhekk, mi`]uda.

Ladarba l-konvenut ma]arisx il-pattijiet tal-ftehim, huwa obbligat illi jrodd il-]a[a mibjug]a u jag]mel tajjeb g]ad-danni, jew i]allas il-prezz u l-img]ax.

L-in[enju kien jiswa tmint elef u mitejn lira (Lm8,200) meta xtrah il-konvenut. In]atar espert tekniku[8] u dan qal illi llum jiswa biss erbat elef u disa' mitt lira (Lm4,900)[9], telf ta' tlitt elef u tliet mitt lira (Lm3,300). Barra minn hekk, is-so`jetà attri`i tilfet l-u\u ta' l-in[enju mill-4 ta' Settembru 1997, meta]adu l-konvenut. Biex tillikwida d-danni min]abba dan it-telf ta' u\u l-qorti sejra ta]dem fuq rata ta' tmienja fil-

[8] Il-]atra saret fl-1 ta' Frar 2002 fl-atti ta`-`itazzjoni 2448/1999, *fol*. 98 ta' dak il-pro`ess.

[99] *Fol*. 103 fl-atti ta`-`itazzjoni 2448/1999.

mija (8%) fis-sena fuq tmint elef u mitejn lira (Lm8,200), il-prezz ori[inali ta' l-in[enju.

Id-danni mela huma:

1. tlitt elef u tliet mitt lira (Lm3,300) telf ta' valur; u
2. tmienja fil-mija (8%) ta' tmint elef u mitejn lira (Lm8,200) fis-sena mill-4 ta' Settembru 1997 g]at-telf ta' u\u.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut, tikkundannah irodd l-in[enju bl-a``essjorji tieg]u kollha lis-so`jetà attri`i fi \mien xahar millum, u tikkundannah i]allas ukoll lis-so`jetà attri`i d-danni li huma likwidati fis-somma ta' tlitt elef u tliet mitt lira (Lm3,300), u tmienja fil-mija (8%) ta' tmint elef u mitejn lira (Lm8,200) fis-sena mill-4 ta' Settembru 1997 sa meta jsir il-]las u jintradd l-in[enju. Jekk il-konvenut ma jroddx l-in[enju u l-a``essorji fi\-\mien li ng]atalu, tikkundannah i]allas lis-so`jetà attri`i (minflok l-in[enju u d-danni) tmint elef u mitejn lira (Lm8,200) flimkien ma' l-img]axijiet mitluba fi`-`itazzjoni.

Ma tqisx is-sitt talba, billi mandat kawtelatorju huwa mi\ura kawtelatorja u mhux esekuttiva.

L-ispejje\ [udizzjarji g]andu j]allashom kollha l-konvenut.

--------------------------------TMIEM--------------------------------